

Skandal Teijin

---

5 października 1935 r., po 265 posiedzeniach zakończył się największy proces Japonii okresu międzywojennego, w którym na ławie oskarżonych zasiadło 16 biznesmenów, urzędników i polityków. Mimo że wszyscy zostali uznani za niewinnych (wyrok ogłoszono 16 grudnia 1935 r.), długi proces wywarł wpływ na ocenę polityków i biznesmenów w oczach opinii publicznej.

Najwięcej zastrzeżeń budziło oskarżenie o łapówkarstwo wśród czołowych urzędników Ministerstwa Finansów.

Wiosną 1934 r. znani biznesmeni i przedstawiciele rządu byli po kolei oskarżani o korupcję. W trakcie wstępnych przesłuchań 12 oskarżonych przyznało się do różnego rodzaju przestępstw, jednak podczas rozprawy nie potwierdzili swoich zeznań.

W 1934 r. prokuratorzy z Tokyo prowadzili śledztwo, chyba jedno z najbardziej sensacyjnych, które otrzymało nazwę „sprawy Teijin”. Prokuratorem prowadzącym był Kuroda Esturo, który w maju 1934 r. przyznał, że Ministerstwo Finansów jest na wskroś zepsute, co więcej, zepsute jest całe japońskie

Skandal Teijin

społeczeństwo. Idąc za przykładem Esturo, również inni prokuratorzy wzięli na siebie obowiązek obnażenia korupcji w świecie polityki i biznesu.

Teijin było firmą podległą pod Suzuki Trading Company. Gdy w 1927 r. Suzuki zbankrutowało, 225 tysięcy akcji Teijin zostało przejętych przez Bank Tajwanu. Większość z tych akcji znalazło się później w zasobach Banku Japonii, w zamian za spłatę pożyczki zaciągniętej przez Bank Tajwanu. Z czasem ceny akcji wzrosły i stały się łakomym kąskiem dla spekulantów. W czerwcu 1933 r. grupa finansistów zakupiła 100 tysięcy akcji. Mimo że kupno wyglądało na zwyczajną transakcję, pojawiły się pogłoski o możliwej korupcji i manipulacji na giełdzie.

Po transakcji mówiono o szeregu prezentów i opłatach, jakie - w związku z zakupem akcji - powędrowały w ręce pośredników. Jeden z nich, Kawai Yoshinari, który odrywał główną rolę w sprawie, otrzymał 1 jena od każdej akcji, zarówno od sprzedającego, jak i kupującego, co równało się zarobkowi rzędu 200 tysięcy jenów. Bank Tajwanu przekazał Nagano 60 tysięcy jenów, a Murachi Kyujiro - makler z Osaki, dostał za swoje usługi 40 tysięcy jenów. Część z tych pieniędzy wpłynęła jako tzw. polityczne darowizny. W czerwcu 1933 r. Kawai został inspektorem w Teijin Company, a Takagi, który był dyrektorem banku, został mianowany prezesem Teijin.

Źródła: na podstawie MITI and the

*Japanese miracle: the growth of
industrial policy, 1925-1975, aut.
Chalmers A. Johnson*

Opublikowano w dniu 5.10.2018 r.

przez Wydział Informacji i Edukacji Antykorupcyjnej GSz CBA